

AINEKAVA
EESTI KEELE AINEKAVA ÜLDOSA
(1.-4. KLASS)

EESTI KEELE AINEKAVA ÜLDOSA 1.-4. klass

ÜLDALUSED

1. Eesti keel põhikoolis

1.1. Eesti keelel kui emakeelel ja/või õppekeelel on eriline koht õppekavas. Eesti keele hea valdamine loob eeldused eesti kultuuri tundmaõppimiseks ja väärtustamiseks ning hõlbustab teiste õppeainete õppimist. Ühiskondlikul tasandil on eesti keelel eriline tähtsus rahvuskeelena: eesti keel kannab eesti kultuuri, oma keel ja kultuur on rahvuse säilimise ja kestmise eeldus. Emakeel on inimese mõtlemise ja tunnetuse vahend, samuti peamine eneseväljenduse ja vahetu suhtlemise vahend.

1.2. Inimese suhtlemisel ümbritseva maailmaga on kesksel kohal teabevahetus, sealhulgas nii teiste inimeste arusaamade ja suhtumiste tunnetamine kui ka oma hinnangute ja suhtumiste väljendamine. Teabevahetuse ja inimsuhtlemise kandjateks üldisemas mõttes on suulised, kirjalikud ja pildilised tekstid. Oma elus puutub inimene kokku mitmesuguste tekstidega, argivestlusest ja tarbetekstist meediani, keerukast teabetekstist väljendusrikka kunstiteoseni. Seetõttu on oskused, mis võimaldavad erinevaid tekste mõista ja luua, inimesele ümbritseva maailmaga suhtlemiseks hädavajalikud. Nende oskuste arendamine on eesti keele õpetuse kõige laiem eesmärk.

1.3. Õppeaine avar eesmärgiseade tingib õppeaine eesmärkide taotlemise mitme õppevaldkonna kaudu. Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse eesti keele õpetuses kolme õppevaldkonna – õigekeelsusõpetuse, tekstiõpetuse ja kirjandusõpetuse kaudu. Õppeaine eesmärkide saavutamise eelduseks on kolme õppevaldkonna integratsioon ja harmooniline koostoime õppeprotsessis.

1.4. Õigekeelsusõpetuse eesmärk on anda põhiline õigekeelsusoskus ning ülevaade eesti keele ehitusest. Keeleküsimuste käsitus on rakendusliku iseloomuga, hõlmab samavõrd õigekeelsust kui ka sõnavara rikastust. Õpetuse ülesandeks on teadvustada ka keele varieerumist ja keelendite kasutusvõimalusi.

1.5. Kirjandusõpetusel on oluline roll õpilaste maailmapildi, esteetiliste ja eetiliste tõekspidamiste ning loovuse kujunemisel. Erinevatest ajastutest ja kultuurikontekstist pärinevate kirjandusteoste lugemine kui kunstilise tunnetuse protsess, mis tugineb lugeja fantaasiale, eeldab kaasaloomist ja kaasaelamist. Kirjandusteoste lugemisel saadud elamusest lähtuv ja kirjandusteadmist omandamisega seostatud käsitus koolis võimaldab õpilasel saada täielikuma ning sügavama ettekujutuse elust ja inimsuhetest, avardab tema tunde- ja mõttemaailma, arendab lugejaoskusi ning süvendab kirjandushuvi. Käsitletav kirjandus on autorite valikult avar, žanriliselt ja temaatiliselt mitmekülgne, eri ajastuid ja paikkondlikku eripära (nt murdetekstid) ning õpilase eakohaseid huve arvestav, annab õpilasele mõtlemisainet ja eneseväljendusajendeid. Kirjanduse lugemine ning kirjandusteadmised toetavad teiste kunstiainete, ajaloo ja sotsiaalainete õpet, samuti võõrkeelte õppimist.

1.6. Õigekeelsusõpetus ja kirjandusõpetus tegelevad mõlemad tekstidega, aga teevad seda erinevast aspektist. Neid valdkondi seob tekstiõpetus, mille abil õpilane omandab ülevaate mitmesuguste funktsioonidega tekstidest. Tekstiõpetus kujundab oskust mitmesugustes tekstides orienteeruda, neis sisalduvat teavet ja erisuguseid arvamusi kriitiliselt hinnata ning vajalikke valikuid teha. Õpitakse koostama ka uusi tekste, see võib olla loetu-kuuldu ümber struktureerimine, refereerimine, kommenteerimine, arvustamine või isiklike seisukohtade väljendamine, arvestades vestluspartnerit-lugejat ning situatsiooni. Õpilane mõistab, et kõnelemine, kuulamine, lugemine ja kirjutamine on sõnumivahetus, teadaaamine ja teadaandmine. Ta õpib teadlikult jälgima ja arendama oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust. Õpilasest kujuneb aktiivne raamatukogu ja muude teabeallikate kasutaja.

1.7. Õppevaldkondade koostoime tulemusena areneb õpilase mõtlemisvõime ja oskus õppida: omandatakse olulisi kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ja oskus oma mõtteid väljendada.

1.8. Esimesel ja teisel kooliastmel käsitletakse aine õppevaldkondi integreeritult, tundides arendatakse kõiki osaoskusi. Õpilase õpitulemusi hinnatakse ühe kokkuvõtva hindega nii õppeveerandite kui ka õppeaasta lõpul.

1.9. Kolmandas kooliastmes on õppeaine nimetus *eesti keel ja kirjandus*, sest sel kooliastmel tähtsustub ilukirjanduse lugemine ja kirjandusõpetuse roll. Õpetust jätkatakse integreeritult. Aine õpitulemusi hinnatakse veerandi lõpul ühe kokkuvõtva hindega või hinnatakse igal veerandil kolme õppevaldkonna – õigekeelsus, tekstiõpetus ja kirjandusõpetus – õpitulemusi eraldi. Õppeaine kokkuvõttev veerandihinne ja aastahinne on kolmes õppevaldkonnas saavutatud õpitulemuste koondhinne.

1.10. Eesti keel nagu teisedki ained pakub õpilasele valikuvõimalusi, mis suurenevad klassist klassi (lektüür, projektid, valikkursused, ühiskursused teiste ainetega). Kooliõppekava koostamisel on soovitatav arvestada paikkonna eripära, lülitada ainekavasse kodukoha kirjandus- ja kultuurielu teemasid.

2. Õppe-eesmärgid

Põhikooli aineõpetus taotleb, et õpilane:

- austab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat;
- arendab kriitilist mõtlemist ja analüüsioskust;
- väärtustab head keeleoskust eneseväljendus- ja suhtlusvahendina;
- arendab oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust, omandab õigekirjaoskuse;
- õpib mõtestatult lugema ja kirjutama eri liiki tekste;
- loeb eakohast väärtkirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi, rikastab oma mõttemaailma;
- arendab kirjanduse mõistmist, kujutlusvõimet, loovust ja kunstimaitset;
- huvitub ilukirjandusest ja paikkonna kultuurist;
- õpib hankima teavet erinevatest allikatest; harjub kasutama sõnaraamatuid ja käsiraamatuid.

EESTI KEELE AINEKAVA 1.–3. KLASSILE

1. Õppetegevus

1.1. I kooliastmes on eesti keele õpetamine suunatud suulise ja kirjaliku kõne arendamisele.

1.2. Kuulamine:

- heli, sõna, lause, pikema teksti nautiv, tähelepanelik, kriitiline kuulamine;
- õpetaja ja kaaslaste kuulamine ja kuuldule asjakohane reageerimine;
- ettelugemise ja jutustamise kuulamine;
- kuuldu mõistmine: sõna, lause, teksti sisu;
- häälikute ja häälikupikkuste eristamine.

1.3. Kõnelemine

- õige ja selge hääldus;
- hääle tugevuse kohandamine olukorrale;
- küsimuste esitamine ja neile vastamine;

- kõnelemine mitmesuguses olukorras: palumine, küsimine, selgitamine, keeldumine, vabandamine, tänamine; kaupluses, tänaval, klassis, koolis; täiskasvanuga, sõbraga; telefonitsi;
- jutustamine loetu, kuulatu, sündmuse ja läbielatu põhjal; raamatu, filmi ja teatrietenduse põhjal; pildi ja pildiseeria, küsimuste ja tugisõnade järgi;
- oma arvamuse avaldamine; luuletuse, dialoogi, proosakatkendi esitamine.

1.4. Lugemine:

- lugema õppimine;
- häälega lugemine: õigsus, sobiv intonatsioon, oma lugemisvea parandamine;
- ositi lugemine;
- endamisi lugemine;
- oma ja võõra käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust;
- jutustava, kirjeldava, tarbe-, teabe- ja sõnamängulise teksti lugemine;
- loetu mõistmine: sõna, lause, teksti sisu; loetu kava;
- tekstide eristamine: muinasjutt, jutustus, luuletus, vanasõna, mõistatus, kiri;
- tegelaste iseloomustamine;
- loole alguse ja lõpu mõtlemine;
- luuletuse sisu avamine õpetaja abiga, riimuvate sõnade leidmine;
- huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust.

1.5. Kirjutamine:

- kirjutama õppimine;
- tähtede kirjutamine ja seostamine;
- sõna ja lause kirjutamine; lause laiendamine ja sidumine tekstiks;
- tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine;
- tahvlilt ja õpikust ärakirjutamine; etteütlemise järgi kirjutamine;
- oma kirjutamisvea parandamine;
- tarbeteksti kirjutamine, teabeteksti kasutamine;
- tekstilähedane ümberjutustus;
- loovtöö pildi, pildiseeria, küsimuste, tugisõnade või kava toel;
- sündmusest, isikust ja loomast kirjutamine.

2. Õppesisu

2.1. Õigekeelsus

Häälik – silp – sõna – lause – jutt. Täis- ja kaashäälikud. Tähed ja tähestik. Häälikupikkuse ja häälikuühendi märkimine kirjas. *k, p, t* sõna alguses ning *s-i* ja *h* kõrval; *i* ja *j* õigekiri (v.a võõrsõnad ja tegijanimi); *h* sõna alguses; *g, b, d* tuntumate võõrsõnade alguses. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade ja ilmakaarte nimetustes. Silbitamine ja poolitamine. Liitsõna. Nimi-, omadus-, ase- ja tegusõna. Küsivad asesõnad. Ainsus ja mitmus. Käändsõnavormide moodustus küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ja *sse*-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Jaatav ja eitav kõne. Pöördelõppude õigekirjutus. Asesõnade erandlik õigekirjutus. Väit-, küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma *et, sest, aga, kuid, siis* ees. Koma loetelus. Sidesõnad, mis ei nõua koma. Sõnavara: vastandsõna, lähedase tähendusega sõna. Sõnatähenduste täpsustamine. Õiged tähekujud, proportsioonid, ühtlane kirjarida, käekirja loetavus, kirjatöö välimus.

2.2. Tekstiõpetus

Argitekst: suuline keelekasutus, kõnetus- ja viisakusväljendid. Tarbetekst: teade, kutse, kiri, kava, õnnitlus, retsept. Teabetekst: tööjuhend, sõnastik, raamatu sisukord, õpikutekst, teatmeteose tekst. Meediatekst: ajalehe, ajakirja tekst. Teksti kompositsioon: pealkiri, loo alustus, sisu, lõpetus. Tekstiloomed: kutse, õnnitlus, teade, jutustus, ümberjutustus, kirjeldus. Mõisted: teade, kutse, kiri, õnnitlus, ajaleht, lugu, sõnastik, sisukord.

2.3. Kirjandus

2.3.1. Folkloorne lastelaul. Muinasjutt. Muistend. Mõistatus. Vanasõna. Jutustus. Luuletus. Näidend. Piltjutt. Mõisted: autor, pealkiri, tegelane, kunstnik, kahekõne.

2.3.2. Loetavad ja tunnis käsitletavat kirjanduse eri liike ja žanreid esindavad tekstid valitakse eesti ja väliskirjanike loominguks: Julius Oro, Ernst Enno, Feliks Kotta, Ellen Niit, Eno Raud, Aino Pervik, Heljo Mänd, Jaan Rannap, Iko Maran, Lehte Hainsalu, Leelo Tungal, Astrid Reinla, Andrus Kivirähk, Henno Käo või teised; Astrid Lindgren, Tove Jansson, vennad Grimmid, Hannu Mäkelä, Charles Perrault, Joel Chandler Harris, Elwin Brooks White, Annie M. G. Schmidt, Eduard Uspenski või teised.

2.3.3. I kooliastmel loeb õpilane tervikuna vähemalt 12 ilukirjandusteost.

3. Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ja sobiva intonatsiooniga;
- mõistab häälega ja endamisi lugedes teksti sisu, oskab vastata teemakohastele küsimustele;
- oskab töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- oskab eristada väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;
- oskab leida lähedase ja vastandtähendusega sõnu;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi; muinasjutu, mõistatuse, vanasõna; kirja;
- on lugenud vähemalt 12 eesti ja väliskirjaniku teost; oskab loetud teostest kõnelda;
- oskab loetust jutustada;
- oskab luuletust peast esitada;
- oskab kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta arvamust avaldada;
- oskab kuulata eakohast teksti ja toimida saadud sõnumi kohaselt;
- oskab küsimuste toel arusaadavalt edasi anda õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi, teatrietenduse sisu;
- oskab koostada suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; mõelda jutule algust ja lõppu;
- oskab kõnes ja kirjas kasutada terviklauseid;
- oskab koostada kutset, õnnitlust;
- oskab arusaadavalt jutustada läbielatud sündmustest;
- oskab end arusaadavalt väljendada suhtlusolukordades: palumine, küsimine, selgitamine, keeldumine, vabandamine, tänamine;
- eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, liitsõna, lauset;
- oskab kirjutada omasõnade algusse *k, p, t*, tuntumate võõrsõnade algusse *g, b, d*;
- oskab täis- ja suluta kaashäälikuid õigesti kirjas märkida;
- teab peast tähestikku ja oskab kasutada lihtsamat sõnastikku;
- oskab kirjas õigesti märkida käändsõna mitmuse nimetava lõppu ja tegusõna pöördelõppe;
- oskab kirjas õigesti märkida ainsuse sisseütleva, ilmaütleva ja kaasaütleva käände lõppu;
- oskab piiritleda lauset ja panna lauselõpumärke;

- oskab asesõnu õigesti kirjutada;
- oskab kasutada suurt algustähte lause alguses, inimese- ja loomanimeses ning tuntumates kohanimedes;
oskab kirjutada etteütlemise järgi ja kontrollida kirjutatut näidise järgi;
- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
- oskab tahvlilt ja õpikust ära kirjutada;
- oskab teksti korrektselt paberile paigutada.

EESTI KEELE AINEKAVA 4.–6. KLASSILE

1. Õppetegevus

1.1. Sel kooliastmel taotletakse, et õpilasel kujuneks teadlik suhtumine oma kõnesse ja teiste kuulamise, oskus suhelda paindlikult, arvestades vestluspartnereid ja suhtlusolukordi. Lugemis- ja kirjutamisõpetus on orienteeritud lugemis- ja kirjutamisprotsessi mõistmisele ning tekstide koostamiseks vajalike oskuste omandamisele (kavandamine, eesmärgistamine, vormistamine jne). Tähtsal kohal on tekstitaju – neutraalse ja kujundliku keelekasutuse eristamine, nende otstarbe mõistmine jne. Õpilase keeleteadmisi avardatakse, kuid need jäävad rakenduslikeks.

1.2. Kuulamine:

- vahetu suulise esinemise kuulamine;
- ettelugemise ja jutustamise kuulamine;
- vestluse, arvamuse avalduse, sõnavõtu kuulamine paaris ja rühmas;
- proosa-, luule-, draama-, meediateksti kuulamine;
- olulise teabe leidmine ja eristamine ebaolulisest, saadud teabe kasutamine;
- kuulatu meelde jätmine, kuulatu üle arutlemine; esituse eakohane hindamine;
- suulise tööjuhendi järgimine.

1.3. Kõnelemine:

- kõnelemine mitmesugustes olukordades: sõbraga, täiskasvanuga, tuttavaga, võõraga; paaris, rühmas;
vestluse alustamine, jätkamine ja lõpetamine;
- vestluspartnerite ja suhtlusolukorra arvestamine;
- jutustamine loetud või kuulatud teksti põhjal, pildist, sündmusest, nähtusest;
- tekstilähedane ja kokkuvõtlik jutustamine;
- loetu ja kuuldu üle arutlemine;
- pildi, eseme, sündmuse kirjeldamine, võrdlemine;
- elamuse, kujutluse väljendamine;
- rolli esitamine;
- luuletuse, dialoogi või proosakatkendi mõtestatud esitamine.

1.4. Lugemine:

- häälega lugemine: mõtestatus, selgus, sobiv intonatsioon; ettelugemine;
- ositi lugemine;
- oma lugemise jälgimine;
- fakti ja arvamuse eristamine;
- endamisi lugemine: eesmärgipärasus, mõtestatus, valikulisus;

- iseseisev töö tekstiga: küsimuste esitamine, neile vastamine, kirjaliku tööjuhendi järgimine;
- proosa-, luule-, draama-, meedia-, tarbe- ja teabeteksti lugemine;
- kirjandusliikide eristamine;
- teema, tegevuse koha ja aja määratlemine, tegelaste kirjeldamine ja iseloomustamine;
- luuletuse teema määratlemine, meeleolu kirjeldamine;
- juhendi lugemine ja selles sisalduva teabe mõistmine;
- tekstis numbriga väljendatud arvude ning õpitud lühendite lugemine ja seostamine kaastekstiga;
- tabeli lugemine ja mõistmine;
- teemakohase materjali leidmine teatmeteosest, raamatukogust;
- raamatu sisukorras orienteerumine.

1.5. Kirjutamine:

- jutustava, kirjeldava, iseloomustava, võrdleva ja arvamusteksti kirjutamine;
- dialoogi, juhendi, kuulutuse, reklaami kirjutamine;
- kirja kirjutamine; ümbriku vormistamine;
- elamuse, fantaasia põhjal kirjutamine;
- teksti põhjal kirjutamine: alguse või lõpu lisamine, laiendatud ja jutustaja isikut või tegevuse aega muutev ümberjutustus;
- teksti eesmärgistamine, kavandamine, eeltöö kirjutamine, viimistlemine, vormistamine;
- käekirja loetavus, töö välimus; oma teksti kontrollimine.

2. Õppesisu

2.1. Õigekeelsus

Tähestikuline järjestamine. Helilised ja helitud häälikud. Hääliku pikkuse ja kaashäälikuühendi märkimine kirjas koos kõrvalekalletega põhireeglitest. *i* ja *j*, sõnaalgulise *h* õigekirjutus. *b*, *d*, *g*, *f*, *š*, *ž* tuntumatesvõõrsõnad. Suur ja väike algustäht koha- ja isikunimedes, ajalehtede, ajakirjade ja teoste pealkirjades; keelte ja rahvuste nimetuste, tähtpäevade kirjutamisel, ajaloosündmuste märkimisel. Liitsõna õigekirjutus. Sõnade poolitamine. Käändsõna kokku- ja lahkukirjutamise põhijuhtumid: nimisõna ja nimisõna, omadussõna ja nimisõna; kohanimede kokku- ja lahkukirjutamine. Pöörsõna lahkukirjutamine muudest sõnadest. Arvsõna kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõna ja kuupäeva märkimine. Tavalühendid. Käändsõnad. Käänete kasutusvõimalusi. Käändsõna weakriitilisi vorme. Ühildumine. Omadussõna võrdlemine. Pöörsõna. Pöörsõnavormide (aegade, tegumoodide ja kõneviiside, käändeliste vormide) kasutamise võimalusi. Lihtlause ja liitlause. Osalause piir ja selle tähistamise võimalused. Kirjavahemärkide kasutamine loetelus ja liitlausest järjestikuse asetusega osalause puhul. Sidesõna ning siduv ase- ja määrsõna osalause alguses. Otsekõne ja selle kirjavahemärgid. Ütte kirjavahemärgid. Sõnavara: eakohased võõrsõnad, sünonüümid, antonüümid, fraseologismid. Sagedasemate võõrsõnade tähendus. Sõnade mitmetähenduslikkus. Sõnaraamatu kasutamine: sõna tähendus ja õigekirjutus.

2.2. Tekstiõpetus

Teksti adressaat ja eesmärk suulises ja kirjalikus suhtluses. Vestlus, arvamusalaldus, teabe edastamine. Tarbetekst: kiri, lühisõnum, juhend. Tarbeteksti kasutamine. Teabetekst: aimetekst, teatmeteose tekst, tabel. Teabeteksti kasutamine. Meediatekst: uudis, kuulutus, reklaam, tele- ja raadiotekst. Meediateksti kasutamine. Teksti peamõte. Teksti kompositsioon. Teksti kavandamine. Tekstiloo: kiri, sõnum, iseloomustus, jutt, kirjeldus, arvamus,

dialoog, kuulutus, reklaam. Mõisted: arvamus, kirjeldus, iseloomustus, fakt, juhend, teatmeteos, tabel, kuulutus.

2.3. Kirjandus

2.3.1. Ilukirjanduse eripära. Kujundiline keel. Tõepärasus ja fantaasia. Ilukirjandus ja teised kunstiliigid. Filmikunst. Rahvalaul, rahvajutt, rahvaluule lühivormid. Proosa: ajalooline jutustus, seiklusjutt, kriminaaljutt, fantaasiajutt, loomajutt; humoresk, anekdoot, naljand. Luule: luuletus, valm. Draama: näidend. Õpilaste omalooming. Mõisted: rahvalaul; muinasjutt, muistend, kõnekäänd, naljand; jutustus, seiklusjutt; luuletus, valm; riim; kujund; võrdlus, kordus, teema, näidend, vaatus; film, seriaal.

2.3.2. Loetavad ja tunnis käsitletavad kirjanduse eri liike ja žanreid esindavad tekstid valitakse eesti ja väliskirjanike loominguist: Friedrich Reinhold Kreutzwald, Juhan Jaik, Richard Roht, Oskar Luts, Jüri Parijõgi, Jaan Rannap, Harri Jõgisalu, Eno Raud, Aino Pervik, Silvia Rannamaa, Silvia Truu, Leelo Tungal, Janno Põldma, Tiia Toomet või teised; Astrid Lindgren, Mark Twain, Hans Christian Andersen, Aleksei Tolstoi, Lev Tolstoi, Jules Verne, Hugh Lofting, Rudyard Kipling, Gerald Durrell, Daniel Defoe, Selma Lagerlöf, Ferenc Molnár, Frances Hodgson Burnett, Jack London, John Ronald Reuel Tolkien, Lewis Carroll, Alan Alexander Milne või teised.

2.3.3. II kooliastmel loeb õpilane tervikuna vähemalt 12 ilukirjandusteost.

3. Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- oskab kirjas õigesti märkida häälikupikkust, *i* ja *j*, sõnaalgulist *h* ;
- oskab rakendada kaashäälikuühendi põhireegleid;
- oskab sõnu poolitada;
- oskab nimisõna kokku- ja lahkukirjutust tüüpjuhtumel;
- oskab kasutada suurt algustähte nimedes, teoste ja perioodiliste väljaannete pealkirjades, ajaloosündmuste märkimisel;
- oskab kasutada tavalühendeid;
- teab või oskab vajadusel sõnastikust leida oma- ja võõrsõnade tähendust ja õigekirjutust;
- oskab leida sünonüüme ja neid tekstis korduste vältimiseks kasutada;
- tunneb tekstist ära nimi-, omadus-, arv-, ase- ning tegusõnad; oskab õigesti kasutada käände- ja pöördeforme, ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;
- oskab kasutada omadussõnade keskvõrret ja *kõige* -ülivõrret;
- oskab moodustada ja kirjavahemärgistada lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;
- oskab siduvaid sõnu õigesti lauses kasutada;
- oskab otsekõnet ja ütet kirjavahemärgistada;
- oskab jutustada ja kirjutada sündmusest; kirjeldada; väljendada oma arvamust; edastada teavet selgelt ja ühemõtteliselt; eristada tõepärasest fantaasiast;
- oskab koostada kirja; vormistada ümbrikku;
- oskab vestlust alustada, kaasvestlejat kuulata ja keskustelu sobivalt jätkata;
- oskab loetust ja kuuldust olulist leida, seda oma sõnadega edasi anda ning saadud teavet kasutada;
- oskab tekstiga iseseisvalt töötada: esitada teksti kohta küsimusi, küsimustele teksti põhjal vastata;
- oskab lugemispala kavastada;
- oskab teksti ette lugeda, jutustada tekstilähedaselt ja kokkuvõtlikult;
- oskab pildi põhjal jutustada ja pilti kirjeldada;

- oskab lihtsa tabeli sisu sõnadega kokku võtta;
- eristab uudist ja reklaami;
- oskab nimetada vähemalt 12 eesti ja väliskirjanikku, on igapäevast lugenud vähemalt ühe teose;
- teab muinasjutu, muistendi, kõnekäänu, valmi, seiklusjutu iseloomulikke jooni;
- oskab eristada kirjandusliike: proosa, luule, draama;
- oskab sõnastada luuletuse teemat, kirjeldada meeleolu;
- oskab esitada luuletust või proosakatkendit; esineda dialoogis;
- vormistab kirjalikud tööd korrektselt;
- oskab leida raamatukogust soovitud raamatut.